

Säkerhetsorganisationen 2022

Årlig rapport

Dokumentinfo: Rapport
Beslutande instans: Kommunstyrelsen
Datum för beslut
Diarienummer: 2023.141 KS

Gäller för: 2023
Giltighetstid: Ett år
Revideras senast: Årligen
Dokumentansvarig: Säkerhetschef

Innehåll

1. Årlig rapportering säkerhetsorganisationen.....	4
1.1. Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	4
1.2. Lokalsäkerhet.....	4
1.3. Bevakning.....	5
1.4. It-säkerhet och informationssäkerhet.....	5
1.5. Skydd mot grov organiserad brottslighet samt arbete mot våldsbejakande extremism.....	6
1.6. Signalskydd.....	7
1.7 Säkerhetsskydd.....	7
1.8 Beredskap och krishantering.....	7
1.9 Krisstöd, tidigare Posom.....	8
1.10 Civilt försvar.....	8
1.11 Brottsförebyggande arbete.....	8
1.12 Skolsäkerhet.....	9
1.14 Evenemangssäkerhet.....	9

1. Årlig rapportering säkerhetsorganisationen

Alingsås kommun har en säkerhetspolicy antagen av kommunfullmäktige den 30 oktober 2019. Till policyn har riktlinjer och organisation fastslagits av kommunstyrelsen den 14 oktober 2019.

Av riktlinjerna framgår att ansvarig person ska uppdras att driva arbetet framåt i enlighet med de mål som är aktuella. Vidare ska förvaltningarna utse och avsätta personal och resurser som krävs för arbetet.

Det gångna året har åter igen präglats av kriser såsom konsekvenserna av Rysslands invasion av Ukraina samt efterföljande energikris, händelser som också påverkat kommunens arbete. Men med anledning av att arbetet sprids på många händer så har oaktat detta beredskaps- och säkerhetsarbetet drivits ännu ett steg framåt.

1.1. Systematiskt arbetsmiljöarbete

Ansvarig för arbetet är HR-strateg, KLK.

2022 har präglats av fortsatt implementering av de nya rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Pulsmätningar har införts under hösten, mätningarna syftar till att regelbundet mäta medarbetares engagemang och trivsel. Det nya arbetssättet i SAM har där det varit möjligt, inkluderat vissa säkerhetsfrågor som t.ex. brandskyddsronder som en del av metodiken och årshjulet. Rapportering av övergripande säkerhetsfrågor har genomförts fortsatt under året som en test i hela organisationen genom det ordinarie incidentrapporteringssystem kommunen har. En utvärdering av denna incidentrapportering ska utvärderas i början av 2023.

1.2. Lokalsäkerhet

Ansvarig för lokalsäkerhetsfrågorna är lokalstrateg, KLK.

Under 2022 har en checklista för fysisk säkerhet arbetats fram och förankrats i lokalgruppen. Checklistan är ett verktyg för förvaltningarnas lokalansvariga när frågor om lås, larm, passersystem, bevakning m.m. ska bedömas och hanteras.

1.3. Bevakning

Ansvarig för bevakning och larm är säkerhetshandläggare, KLK.

Ett nytt avtal har tecknats med tre leverantörer av säkerhetstjänster, bevakning, larm och teknik. Securitas omhändertar nu hela kommunkoncernens behov av bevakning, med några få undantag. Tempest Security är kommunens nya Larmcentral och AddSecure Smart Rescue tillhandahåller teknisk utrustning såsom personlarm och övervakningslösningar.

Under året har också förberedelser för kameraövervakning inletts. De platser där kameraövervakning har ansetts vara en möjlig och lämplig åtgärd är – Nolhaga lantgård, cykelgaraget vid tågstationen och samhällsbyggnadsförvaltningens fastighet på Sävelund.

I juni gick den nya organisationen för larm och bevakning igång och därefter har endast små justeringar gjorts. Den nya organisationen fungerar nu väl i alla delar.

1.4. It-säkerhet och informationssäkerhet

Ansvarig för IT-säkerhet är IT-chef, KLK. Ansvarig för informationssäkerhet är informationssäkerhetssamordare, KLK.

Året har på fleras sätt varit präglad av Rysslands invasion av Ukraina med en bedömd ökad hotbild gällande IT-attacker mot svenska intressen, däribland har kommuner pekats ut som tänkbara mål för angripare. Arbetet med informations- och IT-säkerhet har utgått från kommunstyrelsens handlingsplan för informationssäkerhet och dataskydd 2022 och de utpekade aktiviteterna däri. Inför 2022 knöts dataskydd, som handlar om personuppgiftshantering, till arbetet. Stort fokus under 2022 har varit att få till ett systematiskt arbetssätt med informationssäkerhet vilket nu har införts.

Mot bakgrund av den förändrade hotbilden gav kommunledningen i början av 2022 samtliga verksamheter i uppdrag att kontinuitetsplanera sina mest verksamhetskritiska processer. Utgångspunkten för planering var att allt IIT-stöd var helt ur funktion i en månad eller mer. Som ett led i detta arbete genomfördes en övning med scenariot IT-attack. Under senare delen av året har momentet "Riskanalys" genomförts i de flesta förvaltningar.

Under året har flera informationsinsatser genomförts i ledningsgrupper, nämnder och styrelser. En digital informationssäkerhetsutbildning för samtliga anställda lanserades under hösten 2022 och kommer att fortgå under 12 månader. Flertalet IT-säkerhetsrelaterade insatser har genomförts under året. Arbeta med att införa två-faktorsautensiering pågår och kommer rätt fortsätta vidare under 2023. Desamma gäller utvecklandet av kommunens behörighetshantering och även arbetet med att skapa redundans i vår IT-miljö.

En ny uppföljningsmodell har tagits fram och presenteras i "Rapport informationssäkerhet & dataskydd 2022 – Ledningens genomgång". Dokumentet innehåller bland annat intern revision, måluppfyllnad, incidenter, riskarbete osv och i dokumentet framkommer uppgifter

om arbetet i stort är ändamålsenligt utformat, har avsedd verkan, samt att säkerhetsåtgärder existerar och fungerar tillfredsställande. Resultatet från denna rapport ligger bland annat till grund för fortsatt arbete med det systematiska informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet inom kommunen. Av genomförd uppföljning framgår att kommunen för 2023 särskilt behöver fokusera på incidenthantering, upphandling, medarbetarnas kunskaper, uppföljning/utvärdering och säkerhetskultur.

1.5. Skydd mot grov organiserad brottslighet samt arbete mot våldsbejakande extremism

Ansvariga för skydd mot grov organiserad brottslighet och arbete mot våldsbejakande extremism delas mellan kommunjurist, KLK, och säkerhetshandläggare, KLK.

Arbete har skett med att ta fram styrdokument i form av regler mot otillbörlig påverkan, vilka kommunstyrelsen tog beslut om i februari 2023. Även kommunens policy mot korruption tas upp för att fastställas på nytt av kommunfullmäktige, vilket ska ske vid början på varje ny mandatperiod. Att det fattas politiska beslut om handlingsregler för att motverka korruption, mutor, oanmält jäv och otillåtna bisysslor gör att det finns formellt beslutade regler för alla medarbetare och förtroendevalda att förhålla sig till. När styrdokumentet är beslutat ska en plan tas fram för att göra reglerna kända i kommunkoncernen och därmed fungera som ett stöd och ett skydd mot grov organiserad brottslighet. Att politiska beslut fattas ger också en möjlighet att uppmärksamma de förtroendevalda på dessa områdens betydelse för en effektiv och ändamålsenlig kommunorganisation.

Information om skydd mot organiserad brottslighet har inkluderats i samtliga utbildningsinsatser som kontinuerligt pågår från enheten för kansli och juridik, bland annat för nyanställda chefer inom kommunen samt samtliga medarbetares på kommunledningskontoret under 2022.

Omvärldsbevakningen har fortsatt under året i likhet med tidigare år, bland annat genom konferens gällande välfärdsbrottslighet anordnad av SKR. En observation är att frågor om välfärdsbrottslighet bland annat i form av grov organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism hamnat högre på agendan och berörs i allt fler sammanhang. Att frågorna uppmärksammas gör det möjligt att ta del av andra organisationers kunskap och erfarenhet.

Kommunens visselblåsarfunktion är en viktig kanal för att få kännedom om potentiell organiserad brottslighet. Nya reviderade riktlinjer har tagits fram för visselblåsarfunktionen i och med ny lagstiftning på området. I övrigt har funktionen fortsatt fungera väl, i likhet med tidigare år.

Arbetet med att ta fram en lägesbild gällande grov organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism påbörjades under 2022 men färdigställdes inte på grund av personalomsättning. Arbetet kommer att återupptas under våren 2023. I arbetet har dock

kontakter med nyckelpersoner inom de mest utsatta verksamheterna etablerats och de kommer att vara viktiga informationskanaler framöver.

1.6. Signalskydd

Ansvarig är biträdande signalskyddschef HR, KLL.

Kommunen har under 2022 utökat signalskyddsorganisationen för att minska sårbarheten och signalskyddsorganisationen har även deltagit i Länsstyrelsens kvartalsövningar.

Ett avtal har också tecknats mellan Alingsås kommun och Alingsås Energi om att kommunens säkerhetschef kommer att träda in som säkerhetschef i Alingsås Energi Nät AB och Alingsås Energi AB.

1.7 Säkerhetsskydd

Ansvarig är säkerhetschef, KLL.

Ett arbete har inletts med att identifiera fler verksamheter som kan omfattas av säkerhetsskydd. En sådan verksamhet är dricksvattenförsörjningen.

Fler funktioner har placerats in i säkerhetsklass och fler personer har därmed också säkerhetsprovats.

1.8 Beredskap och krishantering

Ansvarig är beredskapssamordnare, kommunikationschef och säkerhetschef, KLL.

Som inledningen gav har året, precis som föregående år, präglats av krishantering. En stor insats gjordes inför den av Migrationsverket annonserade flyktingmottagandet. I backspeglarna kan vi se att det inte blev så många flyktingar som först förväntades dock förbereddes ett storskaligt mottagande vilket resulterat i att kommunen nu har sängar, madrasser, sängkläder och annat material som får slussas ut i ordinarie verksamhet allt eftersom.

En annan händelse som medfört att central krisledning har aktiverats är risken för en manuell fränkoppling av elektricitet. Svenska Kraftnät varnade under hösten att en effektbrist skulle kunna komma att uppstå och att elnätsföretagen då skulle anmodas att koppla bort hela regioner från elnätet. Ett arbete vidtog då att förbereda förvaltningarna inför en sådan eventuell fränkoppling. Vidare så togs en plan fram för prioritering av den tillgängliga reservkraften, såväl den mobila som fasta. Kommunikation via radiokommunikationssystemet Rakel inrättades också.

En stor del av krishanteringarna har varit kriskommunikation med många olika aktörer och också ett varierande innehåll. Det har av kommunikationsenheten uppfattats som att man givits goda möjligheter att på ett lågintensivt sätt få pröva sina nya planer. Vilket har fungerat bra.

Läget för kommunen har regelbundet rapporterats till Länsstyrelsen via det webbaserade informationssystemet WIS. Där också nationella och regionala lägesbilder har hämtats för vidarebefordran i den nu väletablerade mötesformen "Stabschefssamverkan". "Stabschefssamverkan" är regelbundna möten med förvaltningarna, bolagen och förbundet. En aktuell lägesbild presenteras av KLK och förvaltningarna ges utrymme att informera om risker eller annat som resten av mötesdeltagarna kan behöva veta. Mötesfrekvensen beror på aktuell riskbild, men normalfrekvens är 1 gång/månad. Dock har frekvensen under året i stort sett alltid legat över normalfrekvens.

Organisationen för kommunens tjänsteman i beredskap, TiB fungerar fortsatt väl. Med regelbundna möten dedikerade för erfarenhetsåterföring, utbildning och utveckling samt fyra övningstillfällen årligen med övningar i samband med kvartalsprov av "Viktigt Meddelande till Allmänheten", VMA. Övningarna anordnas av Länsstyrelsen.

Under året har också en ny riktlinje för kriskommunikation antagits av kommunstyrelsen.

1.9 Krisstöd, tidigare Posom

Ansvarig för krisstödet är enhetschef vid enhet vuxna vid Socialförvaltningen.

Krisstödet ledningsgrupp vilken består av 10 personer anställda inom kommunen samt Svenska kyrkan har under verksamhetsåret haft 4 ledningsgruppsmöten.

Krisstödet resurspersoner, även kallade stödjare består av 20 personer även de anställda inom kommunen eller Svenska kyrkan. Stödjarna har under året träffats en gång. Under hösten 2023 planeras nästa träff då övning i "skarpt läge" kommer att genomföras.

Vid aktivering av krisstöd samt vid ledningsgruppsmöten samlas ledningsgruppen i Socialförvaltningens lokaler på Nygatan 11 i centrala Alingsås, där även utrustningen förvaras.

Krisstödet har inte behövts aktiveras under 2022.

1.10 Civilt försvar

Ansvarig för arbetet är beredskapssamordnare, KLK

Kommunen har tre prioriterade uppgifter vad avser civilt försvar -

- krigsplanläggning,
- säkerhetsskydd och
- kompetenshöjning inom ämnet totalförsvar.

Arbetet har försenats med anledning av tjänstledighet samt krishantering.

En rekrytering har slutförts och nu finns en handläggare som specifikt ska ägna sig åt kommunens krigsorganisation.

1.11 Brottsförebyggande arbete

Ansvarig för arbetet är säkerhetschef och säkerhetshandläggare, KLK.

Året har gått utan att något möte i BRÅ-gruppen har hållits. Styrgruppen har träffats en gång och bekräftat att den tidigare inriktningen fortsatt gäller.

- Vi ska gemensamt arbeta mot brott, för säkerhet och trygghet
- Särskilt fokus ska läggas på åtgärder som rör ungdomar
- Särskilt fokus ska också läggas på drogförebyggande åtgärder

Säkerhetshandläggaren har nu påbörjat arbetet med ett verktyg som ska ge en viktig del i lägesbilsarbetet. Verktuget Effektiv Samordning för Trygghet, EST, färdigställs i intern samverkan men också med en extern samverkan såsom polis, delar av näringslivet och aktörer från civilsamhället.

1.12 Skolsäkerhet

Ansvarig för arbetet är lokalcontroller, BoU

Under 2022 har samtliga förskolor och skolor haft besök av ansvarig på BoU samt representant från säkerhetsenheten. Besöken har resulterat i åtgärdsplaner för såväl ute- som inomhusmiljön.

Möjligheten förr att snabbt och effektivt kunna låsa skolbyggnader har också ökat i och med att ett låsbyte har inletts. Detta ska vara komplett infört till år 2025.

En stor gemensam fråga som uppkommit vid var skola och förskola är svårigheten att snabbt få ut ett meddelande när någon anställd upptäckt eller erfar fara av olika slag. Allt från en situation där en annan vuxen på skolan behöver närvara till att skolan utsatts för pågående dödligt våld. Ett försök att förbättra möjligheterna att kommunicera brett och snabbt är en upphandling av en applikation som installeras i personalens arbets- eller privata telefoner och/eller surfplattor.

1.14 Evenemangssäkerhet

Ansvarig för arbetet är projektledare för evenemang, KoU.

Sedan evenemangssäkerhetsgruppen tillgängliggjorde tjänsten "Guide för evenemang" för allmänheten på kommunens hemsida så har den varit ett vägledande verktyg för alla som är intresserade av att anordna evenemang i Alingsås. Arrangörer har också uttryckt att dokumentet har varit dem till hjälp.

Evenemangssäkerhetsgruppen har också under året arbetat med att utveckla säkerhetsarbetet gällande kommunens egna evenemang såsom Potatisfestivalen, Tomteparaden, Kulturnatta och Hållbarhetsfestivalen. Detta gäller även externa

arrangörers evenemang såsom Jul på slottet i Gräfsnäs, Lights in Alingsås, Mjörnfestivalen och Christmas Lights in Alingsås.

Den stora utmaningen under 2022 var att hantera säkerheten kring utställningen Bronsskatten, som ställdes ut på Alingsås museum. Dels avseende behandlingen av de ömtåliga, värdefulla och unika föremålen, men också gällande utrymningsvägar och säkerhet för anstormningen av besökare på en mycket begränsad yta.

Förebyggande åtgärder som vidtogs var bland annat nya säkerhetslås, nya larmanordningar, nya inbrottsäkra montrar med sensorer samt ökad närvaro av säkerhetspersonal. Utställningen lockade fler än 10 000 personer vilket är rekordmånga besökare till Alingsås museum.

Inga incidenter kring ovanstående evenemang är inrapporterade.